

Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna ja Eestimaa Rahvaliidu koalitsioonilepe Tartu linna valitsemiseks aastatel 2009-2013

Lähtudes 18. oktoobril 2009. a toimunud kohalike omavalitsuste volikogude valimiste tulemustest Tartus, otsustasid Eesti Reformierakond, Eesti Keskerakond ja Eestimaa Rahvaliit, edaspidi Partnerid, ühendada oma jõupingutused Tartu edasise arengu nimel koostööks Tartu Linnavolikogus ja Linnavalitsuses ning moodustada võimuliidu ühiseks valitsemiseks Tartus aastatel 2009–2013.

Käesolev lepe tugineb Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna ja Eestimaa Rahvaliidu valimisprogrammidele 18. oktoobri 2009. a. Tartu Linnavolikogu valimisteks, Tartu linna arengukavadele ning varasemates osapoolte vahel sõlmitud koalitsioonilepingutes väljendatud suundumustele.

Paljude investeerimiskavade teostamine sõltub Euroopa Liidu, riigi ning linna rahalistest võimalustest, mis on otseselt seotud üldise majanduskeskkonna muutustega. Koalitsioonileppe prioriteediks on kõigi tartlaste toimetulek ja heaolu ning avalike teenuste arendamine.

Linnajuhtimise põhimõtted

Ühendades endas traditsioonid ja pürgimuse modernsusele, toetuvad partnerid võimuliidu moodustamisel ja linnajuhtimises järgmistele väärtustele:

- **Elukeskkonna** järjekindel paremaks muutmine.
- **Avatus.** Linlaste laialdane kaasamine otsustusprotsessidesse. Tõdede, uskumuste, väärtuste ja elustiilide paljususe tunnustamine.
- **Osalus.** Sotsiaalsete väärtuste ja ühiskonna sidususe olulisus. Linlaste vastutustunne kogukonna ees ja aktiivsus ühistegevuses.
- **Innovatiivsus.** Uute ideede ja lahenduste väljatöötamine, kasutamine ja tunnustamine. Teadmispõhisele majandusele üleminek, ettevõtlikkus ja majanduslik avatus.
- **Säästlikkus.** Kokkuhoiu ja tõhususe väärtustamine nii valitsemisel, linnaruumi kujundamisel kui ka igapäevases linnaelus.
- **Sünergia.** Stimuleeritakse koostööd ja integreerivaid piiriüleseid ettevõtmisi.

Avatud valitsemine ja linlaste laialdane kaasamine otsustusprotsessidesse

- Kaasame kõik volikogus esindatud poliitilised jõud linnaelu oluliste küsimuste aruteludesse juba otsustusprotsessi algaasis.
- Anname kodanikualgatusetele ja erinevatele kodanikuühendustele (sh linnaosade seltsid ning eriala- ja huviühingud) avaramad võimalused linna asjades kaasa rääkida ning oma loomungulist initsiatiivi rakendada. Langetame suurt avalikku huvi pakkuvaid otsuseid alles pärast nende põhjalikku läbiarutamist kodanikeühenduste ja piirkondlike seltsidega.

- Loome linlastele rohkem interaktiivseid võimalusi rääkida kaasa linnale tähtsate otsuste, sh. planeeringute ettevalmistamisel, kasutades selleks sotsiaalvõrgustikke, veebifoorumeid, linna kodulehte ning teisi moodsaid suhtlusvahendeid.
- Delegeerime ülesandeid koos vastava eelarve ja vastutusega kodanikuühendustele seal, kus nad osutuvad linnavalitsusest otstarbekamaks teenusepakkujaks.
- Loome kõigile tartlastele mõeldud „Heade mõtete fondi“, millega toetame linlaste omaalgatuslikke projekte, kaasates seeläbi kolmanda sektori avaraid võimalusi.
- Lihtsustamaks tartlaste asjaajamist, arendame linna juhtimises „ühe akna teeninduse“ põhimõtet (*one-stop shop*), mis tähendab, et võimalusel suhtleb linnakodanik asjaajamistes vaid ühe ametnikuga ning muud protseduurid viiakse läbi linnavalitsuse siseselt.
- Suurendame muukeelse elanikkonna võimalusi nende aktiivseks tegevuseks eesti keele- ja kultuuriruumis.
- Jätkame noortevolikogu toetamist ning noorte esindajate kaasamist linna otsustusprotsessi.
- Koostöös ülikoolide ja mittetulundusühingutega alustame sallivuse tõstmise programmi, et Tartus tunneksid ennast turvaliselt kõik elanikud, hoolimata nende east, soost, rahvusest, nahavärvist jne.
- Koostame kodanikuühiskonna arendamise koostööleppe.

Tartu on teadmuslinn

Teadmuslinnana on Tartu rahvusvaheliselt mainekas ülikoolilinn, kus on kõik tingimused, et omandada mitmekülgseid, kvaliteetseid teadmisi ja teha teadustööd. Haridus- ja teadusasutused on linna kõige suuremad tööandjad. Õppetöö kõrge kvaliteedi tagab lõimunud võrgustikupõhine haridussüsteem, millesse kuuluvad üld-, kutse- ja kõrgharidus.

- Lähtume hariduse arengukava läbivaatamisel muutuvatest demograafilistest oludest, kindlustades jätkuvalt kõrge hariduskvaliteedi ning hästi toimiva haridusvõrgustiku.
- Tagame Tartus rahvusvaheliselt tunnustatud õppekava alusel toimiva keskhariduse kättesaadavuse, kus saavad õppida Tartus töötavate välismaalaste lapsed ja teistes riikides oma haridusteed alustanud kooliealised tartlased.
- Kaasajastame kõik Tartu koolimajad ja varustame need vajalike infotehnoloogiliste lahendustega. Hõlbustame nii õpilaste kui ka õpetajate tööd ning alustame piltootprojekti digitaalse õpikeskkonna loomiseks.
- Korraldame õpetajatele vastavad koolitused, et nad kasutaksid ainetundides aktiivselt innovaatilisi lahendusi.
- Jätkame kuld- ja hõbemedaliga gümnaasiumilõpetajate premeerimist ning tunnustame rahvusvahelistel olümpiaadidel osalenud õppureid.
- Soodustame üldhariduskoolide, Kutsehariduskeskuse ning kõrgkoolide koostööd, võimaldamaks õppuritel saada parim haridus.
- Viime lõpuni Tartu koolistaadionite korrastamise.
- Koostöös Kaitseväge Ühendatud Õppeasutustega ning Kaitseliiduga võimaldame õpilastele vabatahtliku riigikaitseõpetuse kursused.
- Toetame majandusõpet ja ettevõtlikkuse arendamisele suunatud tegevusi Tartu koolides
- Aitame kaasa riigiastustuste, sh. Rahvusarhiivi ja Riigikohtu sobiva asukoha leidmisele.

Ülikoolilinn Tartu

- Teostame koostööprojekte Tartu Ülikooli, Eesti Maaülikooli ning teiste kõrgkoolide, kultuuriasutuste ning erasektoriga, et ühiselt arendada Tartut kõigis eluvaldkondades. Jätakuvalt kaasame ülikoolid linna sõlmprobleemidele lahenduste otsimisele ning linnaruumi planeerimisele
- Toetame ülikoolide ja ettevõtjate koostööd ning soodustame innovaatiliste ettevõtete teket ja arengut koostöös Tartu Teaduspargi ja ettevõtlusorganisatsioonidega.
- Toetame Tartu kõrgkoolide infrastruktuuri arendamist ning avatust linlastele.
- Toetame teadushuviliste õpilaste arengut ja korraldame teaduslaagreid.
- Loomme koostöös Tartu ülikoolide ja ettevõtetega õuesõppe klassid.
- Jätkame Raefondi ja Joosep Tootsi Fondi preemiate ja stipendiumite maksmist Tartu ülikoolide tudengitele ja õppejõududele.
- Toetame rahvusvaheliste teaduskonverentside läbiviimist Tartus.
- Loomme stipendiumi kraadiõppes tudeerivatele välistudengitele.
- Panustame Tartu kui rahvusvahelise konverentsiturismi sihtkoha tuntuse suurendamisesse.

Tartu on ettevõtluslinn

Tartu ettevõtlus on rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline. Ettevõtluse löögijõu moodustavad rahvusvahelistel turgudel edukad ettevõtted juhtivates majandusvaldkondades, mida toetab mitmekesine uus ja vana majandus. Kliendisõbralik ja keskkonda säästev tootearendus nii tootmises kui teeninduses tagab Tartu ettevõtjate edu.

- Kaasame ettevõtjad linna arengut puudutavate otsuste kujundamisse.
- Koostöös ülikoolide, Tartu Teaduspargi ja ettevõtetega soodustame innovatiivse ning teadusmahuka ettevõtluse arengut ja uute töökohtade loomist.
- Toetame Tartu Teadusparki Nanolabi hoone rajamist, luues sellega parimad võimalused Eestis tipp tehnoloogiafirmade arenguks.
- Toetame Tartu Loomemajanduskeskuse tegevust, mis elavdab uute kultuuri- ja loovtööstuse ettevõtete teket ja arengut.
- Väärtustame turismi kui suure potentsiaaliga ja tööhõivele olulist majandusharu.
- Julgustame ja nõustame inimesi ettevõtlusega alustama. Selleks jätkame Tartu ettevõtlusnädala ja ettevõtlusalaste koolituste korraldamist ning toetame Tartu Ärinõuandla ja Tartu Teaduspargi tegevust.
- Edendame koolides ettevõtluse aluste õpet, suurendades nii noorte tartlaste ettevõtlikkust ning valmisolekut oma äri alustamiseks.
- Koostöös riigiga jätkame koolitusprojekte, tagamaks soovijatele vastavad oskused kiireks naasmiseks tööturule.
- Linna ettevõtluskonkursil väärtustame ka säästliku ja rohelise mõttelaadiga ettevõtjaid.
- Arendame Tartu Loomemajanduskeskust, korrastades hooned aadressil Kalevi tn 13, 15, 17.
- Toetame tootmise kiiret uuendamist, jätkates tööstusparkide paindlikku arendamist.
- Tagame koostöös ettevõtjatega neile vajaliku linna infrastruktuuri arengu.
- Tegutseme selle nimel, et Tartu oleks hea teenindusega linn.

Tartu on modernse elukeskkonnaga linn

Arendades Tartut „Targa linna“ põhimõttel, võttes kasutusele uudseid lahendusi linnaehituses ja –majaduses. Parendame linnas tehnilisi infrastruktuure, mis on ökonoomsed, jõuavad iga majapidamise ja ettevõteteni. Tõstame Tartu linnaruumi turvalisust ja miljööväärtuslikkust ning arendame ja kasutame seda jätkusuutlikkuse printsiibil. Jätkame Tartu integreerimist rahvusvahelisse transpordivõrku ja linna transpordikorralduse muutmist turvalisemaks, kliendi- ning keskkonnasõbralikumaks.

- Tõstame linlaste rahulolu ühistranspordi teenusega, rakendades tänapäevaseid lahendusi, et informeerida reisijaid busside saabumisest, analüüsida busside täituvust ning optimeerida liinivõrku. Kindlustame linnaliinide bussipeatused bussiootepaviljonide- või varikatustega.
- Koostöös naabervaldadega pikendame linnaliine ümbruskonna asumiteni. Usaldame piletimüügi ja liinide tellimise transpordikeskusesse, mille haldajaks on linn, ning korraldame hanked liinivedajatele. Vajadusel kaalume munitsipaal transpordiettevõtte loomise otstarbekust.
- Teeme ettevalmistusi keskkonnasõbralike biogaasil sõitvate busside kasutusele võtuks.
- Toetame jätkuvalt vanemate kui 65-aastaste inimeste tasuta bussisõitu
- Meie strateegiliseks eesmärgiks on tihedam koostöö Tartu ümbruskonna valdadega.
- Toetame suurelamurajoonides parkimiskorralduse lahendamist ning haljastuse ja mänguväljakute rajamist. Toetame kortermajade energiatõhusate lahenduste kasutuselevõttu ning modernsete jäätmekogumisjaamade ehitamist. Peame tähtsaks korteriühistute hoovialade ja juurdepääsuteede kooskõlla viimist päästeameti vajadustega.
- Rajame jäätmekogumisjaama Turu tänavale.
- Toetame Tartu ühe olulisema värava, Tartu raudteejaama hoone valmimist.
- Alustame Idaringtee ja Ringteesilla ehitust.
- Tagame mugava liikumise Tartu kesklinna ning Tartu lennuvälja ja Tallinna Lennart Meri lennujaama vahel.
- Toetame kiire ning mugava rongiühenduse väljaarendamist Tartu-Tallinn ning Tartu-Valga-Riia liinil.
- Toetame keskkonnasäästlikku liiklemist, luues keskkonnasõbralikele liiklemisvahenditele Tartus spetsiaalsed parkimiskohad ja laadimispunktid ning tagame neile tasuta parkimise.
- Rajame koolide, ülikoolide, bussijaama ja raudteejaama juurde turvalised rattahoidlad.
- Jätkame Tartu linna rattateede võrgustiku arendamist, kaasates selleks ka Tartut ümbritsevad naabervallad.
- Toome aktiivse elu Emajõe. Selleks kaasame Euroopa Liidu vahendeid, et alustada aastal 2011 atraktiivse jõe keskuse Lodjapargi ehitust. Toetame sõude- ja aerutamispordi ning veemotospordi arendamist.
- Veesõidu hõlbustamiseks rajame Emajõe paadisadamaid ning toetame paaditankla valmimist.
- Puhastame Emajõe kaldad ning rajame kallastele mugavad piknikupaigad ja terrassid.
- Muudame Küüni tänava ja Kaubamaja esise haljasala peredele mõnusaks puhkealaks ning vabaõhuürituste toimumispaigaks.
- Laiendame traadita interneti leviala kogu kesklinna alale ning koostöös Tartu Ülikooli kliinikumiga ka kliinikumi hoonetes.
- Innustades tartlasi kaasa rääkima linnaprobleemide lahendamisele, tagame, et Tartu heakorratelefonile 1789 helistamisel on esimene kõneminut tasuta.
- Loome võimalused talutoodete turule Annelinnas.

Tartu on hooliv linn

Kõigil tartlastel peab olema võimalus elada väärikalt. Tartus on inimesest hooliv ja turvaline elukeskkond ning iga inimene vastutab oma tegevuse ja selle tagajärgede eest. Heal tasemel tervishoid ja ravi, sotsiaalhoolekanne, sotsiaalkindlustus ja tööhõive tagavad Tartu elanikele tervise hoidmise ja taastamise ning tervise- ja sotsiaalprobleemide lahendamise võimalused ning elukestva toimetuleku.

- Aastaks 2013 on igal Tartu lapsel lastehoiukoht. Toetame erasektori algatusi lastehoiuteenuste pakkumisel.
- Ehitame uued lasteaiad-koolid jt. ühiskondlikud hooned energiasäästlikkust silmas pidades. Sh. võttes kasutusele päikeseenergia, õhksoojuse ning muud alternatiivsed soojusallikad.
- Toetame mängurühmade loomist kodustele väikelastele.
- Jätkame mänguväljakute rajamist, mille tulemusena on aastaks 2013 Tartu igas linnaosas lastele avatud mänguväljak.
- Jätkame sünnitoetuste maksmist.
- Kindlustame, et ühe pere lapsed saaksid käia samas lasteaias.
- Nõustame koole koolitoidu pakkumisel, jälgides, et koolitoid oleks tervislik, ning soodustame kodumaise mahetoidu pakkumist. Vaatame üle koolitoidu rahastussüsteemi, tagades, et kõik lapsed, sõltumata perekondlikust rahalisest seisust, saavad täisväärtuslikku koolitoidu. Linna panus koolitoidu rahastamisel ei vähene.
- Tervishoiu edasiseks süsteemseks arendamiseks töötame välja Tartu linna terviseprofiili.
- Toetame Tartu Ülikooli kliinikumi Maarjamõisa meditsiinilinnaku teise ehitusetapi valmimisel 2009-2013.
- Jätkame hooldusravi- ja hospiitteenuse linnapoolset toetamist kliinikus.
- Loomme koos riigiga võimalusi töötute ümberõppeks ja kvalifikatsiooni tõstmiseks vastavalt nende võimetele.
- Laiendame pere-, majandus- ja finantsraskustesse sattunud tartlastele toimetuleku-nõustamise teenuseid, sh. inimestele, kellel on probleemid kodulaenu tasumisega.
- Jätkame munitsipaal- ja sotsiaaleluruumide teenuste arendamist ning pakkumist vähekindlustatud ja hättasattunud inimestele. Kavandame eakatele tartlastele mõeldud elamute ehitamise.
- Koostöös kolmanda sektoriga kasutame ära Euroopa Liidu võimalused pakkuda lapsega kodus olnud emadele täiendõppet, et nende tagasitulek tööturule oleks valutum.
- Jätkame Tšernobõlis teeninutele sotsiaalsete lisatagatiste pakkumist.
- Jätkame eakate päevakeskuste võrgustiku arendamist. Tõstame linnaasutuste, sh. koolide osa piirkonna kogukondliku, sh. huvitegevuse korraldamisel.
- Arendame edasi haigete, eakate ja puuetega inimeste koduhooldust, koduõendust ja eakate häirenupu teenust.
- Koostöös päevakeskustega jätkame toitlustusteenuse pakkumist eakatele.
- Töötute rakendamiseks jätkame avalike tööde rahastamist linnaeelarvest.
- Tagame pensionäridele ja vähekindlustatud peredele Anne Saunas soodustuste programmi „Taskukohased neljapäevad”.
- Koostöös erivajadustega inimeste ühendustega jätkame vajalike teenuste arendamist ja osutamist.

- Linnaruumi planeerimisel, renoveerimisel ja kasutuslubade väljastamisel arvestame erivajadustega inimeste vajadustega.
- Toetame rahaliselt erivajadustega inimesi nende eluruumide kohandamisel tulenevalt puudest.
- Koostöös riigiga ehitame Käopesa Lastekodule peremajad.
- Jätkame Laste Turvakodu renoveerimist.
- Koostöös riigiga kavandame ja ehitame aktiviseerimis- ning rehabilitatsioonikeskuse kodututele ja töötutele.
- Alustame VTHK Nõlvaku tänava pansionaadile teise järgu ehitust.

Tartu on loov linn

Tartu on Eesti kultuuri keskus, sügavate traditsioonidega, avatud ja arenev kultuurilinn. Linn kultuuri loomiseks, tarbimiseks ja edasikandmiseks. Eestis ainulaadne Tartu kultuurikeskkond tõmbab magnetina loovinimesi. Ergas kultuurielu kujundab professionaalsetele loojatele stimuleeriva ja soodsa tegevuspinnase. Linnavõim teadvustab endale ja linlastele kultuuri ja spordi väärtusi, investeerides kultuuri- ja spordialasesse tegevusse, organisatsioonidesse, infrastruktuuri ja koolitamisse.

- Eesti vanim teater Vanemuine koos kontserdimajaga on jätkuvalt linna üks kõige olulisemaid koostööpartnereid teatri- ja kontserdielu arendamisel. Toetame hoonete jätkuvat uuendamist ja *blackbox*'i rajamist. Tagame jätkuvalt eakatele ja lastele taskukohased võimalused, nautimaks väärtkultuuri.
- Toetame huvihariduse, sh. tehnikaringide arengut eesmärgiga, et igal Tartu lapsel oleks võimalus osaleda huviharidusringide töös, olenemata tema perekonna majanduslikust seisundist.
- Jätkame noortekeskuste arendamist ning kaasates Euroopa Liidu vahendeid, ehitame valmis Anne Noortekeskuse uue hoone ning renoveerime Lille Maja. Jätkame noortekohviku toetamist.
- Lahendame Tartu I Muusikakooli ruumiprobleemid.
- Kavandame Euroopa Liidu vahenditega Lille mäele Tartu Keskkonnahariduse keskuse ökomaja.
- Toetame noortele suunatud kultuuriürituste, nagu tudengipäevade, festivalide ja klubiürituste läbiviimist Tartus. Oleme avatud uutele ja alternatiivsetele noorteüritustele ning algatustele
- Ehitame aastaks 2011 valmis ainulaadse Ahhaa teadus- ja hariduskeskuse. Tagame koostöös ülikoolide ja riigiga Ahhaa keskuse jätkusuutliku arengu.
- Toetame 2014. aastal avatava Eesti Rahva Muuseumi uue hoone valmimist.
- Kaasates Euroopa Liidu vahendeid, toetame vanatehnika muuseumi arendamist.
- Toetame traditsiooniliste kultuuriürituste korraldamist nagu Hansapäevad, laulupidu, linnaosade päevad, üliõpilaste laulupidu Gaudeamus, Emajõe Festival jt.
- Riigiga koostöös viime lõpule Pauluse kiriku renoveerimistööd, sh. 1000-kohalise kontserdisaali ehituse.
- Toetame alternatiivkultuuri tegevust Tartus, sh. Kultuuritehase arendamist.
- Jätkame kesklinna kultuurikvartali väljahitamist, uuendame 2011. aastaks Antoniuse õuele teise käsitöömaja ning viime lõpule Mänguasjamuuseumi teatrimaja ehituse.

- Valmistame ette Tartu Linnaraamatukogu ja Tartu kunstimuuseumi ühise hoone ehitamist.
- Lisaks traditsioonilistele üritustele toome aastal 2011 Tartusse Euroopa suurima rahvatantsu ja rahvakunsti festivali Europeade.

Tervislikud eluviisid

- Arendame piki Emajõe kallast välja valgustatud tervisekoridori, mis kulgeb Tähtverest Ihasteni.
- Töötame selle nimel, et iga kodu lähedal oleks valgustatud terviserada.
- Aastal 2011 avame Tamme staadioni tribüünihooone, mis täiendab Tamme staadionit rahvusvahelisteks võistlusteks oluliste tribüünidega ning pakub ka siseruumides sportimisvõimalusi kogu linnarahvale.
- Valgustame täies ulatuses Tähtvere dendropargi suusarajad ning tagame kvaliteetsed sportimisvõimalused suusatajatele, jooksjatele, rattasõitjatele ja teiste alade harrastajatele.
- Koostöös Eesti Maaülikooliga arendame Tähtvere dendro- ja spordiparki.
- Koostöös erasektoriga loome võimalused Tartusse rannavõrkpalli ja rannajalgpalli sisehalli rajamiseks.
- Analüüsime ja korrigeerime Tartu spordijuhtimist ning rahastamist. Jätkame linna esindusklubide ning noorte andekate sportlaste ja tipp sportlaste toetamist.
- Alates 2010. aasta kevadest algatame terviseliikumise ürituste sarja “Terve Tartu!”.
- Alustame Tartu jäähalli planeerimist.
- Panustame Aura veekeskuse arendamisse ja jätkame laste ujumisõpetust.
- Viime lõpule Tartu aerutajate ja sõudjate treeningbaasi rekonstrueerimistööd.
- Toetame Tartu nelikürituste jätkamist ning tähistame väärikalt Tartu Maratoni 50. aastapäeva.

Tööjaotus linna juhtimisel ja esindamisel

- Eesti Reformierakond täidab loodavas linnavalitsuses linnapea koha ning kolme abilinnapea kohad ning linnavolikogu aseesimehe koha.
- Eesti Keskerakond täidab linnavolikogu esimehe koha ja loodavas linnavalitsuses ühe abilinnapea koha.
- Eestimaa Rahvaliit täidab loodavas linnavalitsuses ühe abilinnapea koha.

Käesolev koalitsioonilepe tugineb Eesti Reformierakonna, Eesti Keskerakonna, Eestimaa Rahvaliidu, Isamaa ja Res Publica Liidu, Erakonna Eestimaa Rohelised ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna 2009. aasta kohalike omavalitsuste volikogude valimiste Tartu programmidel ning Tartu linna arengustrateegial “Tartu 2030”.

Tartus, 29. oktoobril 2009.a

Urmas Kruise, Eesti Reformierakonna Tartu piirkonna esimees

Aadu Must, Eesti Keskerakonna Tartu piirkonna esimees

Karin Jaanson, Eestimaa Rahvaliidu Tartu linnaühenduse esimees